

Corona

CORONA IMPACT EN STEUN

Al vanaf begin maart 2020 houdt corona ons in de greep en is de stad hard getroffen door het virus en alle maatregelen. En al vanaf het begin zijn we met elkaar keihard aan het werk om de negatieve economische, maatschappelijke en gezondheidseffecten van de crisis te bestrijden. We zijn trots op wat we ook dit jaar weer samen hebben kunnen bereiken, al blijven er mensen en groepen met wie het ondanks alle inspanningen toch nog niet goed gaat.

We hebben veel geleerd. Over de effecten van de crisis op de verschillende sectoren en over hoe we samen snel en wendbaar tot goede afspraken en acties kunnen komen. Desondanks werden we – net als de rest van Nederland - ook in 2021 weer regelmatig verrast. Door weer een nieuwe besmettingsgolf of coronavariant en door het uitblijven van het einde van deze crisis, ondanks het vaccineren.

In dit hoofdstuk gaan we in op de ontwikkelingen en effecten van corona op onze doelstellingen, werkzaamheden en financiën voor 2021. Eerst staan we stil bij de resultaten van de corona-aanpak in 2021. Dan kijken we naar de effecten op de verschillende begrotingsprogramma's. Tot slot presenteren we een overzicht van de financiële gevolgen.

AANPAK

Bij de start van de crisis in 2020 hebben we in Breda bewust gekozen voor een collegebrede inzet op corona. We wilden bestuurlijk als een team reageren op de coronacrisis; in 2021 is hiervoor een tweewekelijkse coronastaf in het leven geroepen. Het college heeft ervoor gekozen om geen crisisstructuur op te zetten naast de bestaande organisatie. De gedachte was dat de corona-uitbraak vrijwel alle beleidsterreinen zou raken. En dat dus alle netwerken en capaciteit van de gemeentelijke organisatie nodig zouden zijn. Voor alle interne afdelingen hebben we centraal een aantal integrale hulpstructuren ingericht. Het gaat dan onder andere om het drukteoverleg (voor de afstemming van acties om de drukte in de stad te beheersen), het coronakernteam (voor de coördinatie van de communicatie over corona) en het coronakennisteam (een multidisciplinair team dat alle vragen over corona afhandelt). Deze hulpstructuren konden gedurende het jaar flexibel worden op- en afgeschaald, afhankelijk van de maatregelen op dat moment. De corona-aanpak is uitgevoerd door teams vanuit de verschillende disciplines en beleidsvelden, onder aansturing van een directeur.

CORONA-AANPAK '21

Tijdens de eerste lockdown ontwikkelde het Rijk landelijke steunpakketten voor met name ondernemers en inwoners die door de coronamaatregelen hun inkomsten zagen wegvallen. Ook de gemeente Breda heeft aanvullende maatregelenpakketten in het leven geroepen om ondernemers te steunen. De eerste 2 steunpakketten voor de korte en de middellange termijn waren er vooral op gericht om hulp en (financiële) verlichting te bieden voor het voortbestaan van ondernemingen en organisaties, voor het behoud van werkgelegenheid en voor het behoud van onmisbare sociaal-maatschappelijke structuren. Het 3e steunpakket (de 'corona-aanpak 2021 met een doorkijk naar de lange termijn') was daarnaast gericht op het aanpassen aan de nieuwe situatie, op investeringen in een stad die toekomstbestendig is. De corona-aanpak 2021 is vormgegeven rondom 3 grote thema's.

Begin 2021 was de verwachting dat we corona onder controle zouden krijgen door te vaccineren, waarmee begin februari werd gestart. Het idee van het pakket was: we stutten en steunen waar nodig, maar richten ons vooral op de dialoog over de toekomst en de langetermijneffecten van corona, die we in beeld krijgen als corona voorbij is.

Het jaar startte met een volledige lockdown en uiteindelijk duurde het nog tot juni totdat er echt meer mocht en de stad zich iets meer kon ontspannen. Direct na de zomer bleek dat we weer te maken zouden krijgen met een nieuwe besmettingsgolf. Eind november arriveerde de zeer besmettelijke omikronvariant en werden de maatregelen nog strenger.

Hoewel er talloze initiatieven zijn geweest die bijdragen aan een toekomstbestendig Breda, hebben partijen in de stad zich nog nauwelijks over de toekomst kunnen buigen. Net als de landelijke overheid zijn bedrijven, organisaties en verenigingen gegijzeld door de steeds veranderende problematische situatie van dat moment.

RESULTATEN VAN DE CORONA-AANPAK '21

Hieronder vindt u de belangrijkste resultaten van het pakket per thema (werken, recreëren en ontmoeten).

Werken (arbeidsmarkt, ondernemen, onderwijs)

- In januari 2021 moesten veel ondernemers door corona opnieuw hun deuren sluiten. Door de krimp van sommige sectoren én krapte in beroepen/sectoren zoals de zorg, was extra aandacht nodig voor de om- en bijscholing van volwassenen, om perspectief te bieden op werk. De crisis had ook invloed op de ruimte. De culturele sector leed in 2020 het grootste omzetverlies van alle sectoren en in 2021 ging het niet veel beter. Hoewel door alle steun faillissementen zijn voorkomen, vreesden we dat talenten de sector zouden verlaten om ergens anders aan de slag te gaan. We vonden het belangrijk om de werkgelegenheid een boost te geven. Daarom stimuleerden we werkgevers om het werk toekomstbestendig in te richten en boden we ondersteuning.
- We kozen voor een flexibele aanpak. Regisseren, verbinden en stimuleren tegelijk - dat was onze insteek. Naast het ondersteunen van ondernemers en het versterken van de binnenstad, hielpen we ook andere sectoren, zoals de cultuur, de sport, de horeca, het onderwijs en de zorg.
- Het nieuwe regionale mobiliteitsteam (RMT) werkte succesvol aan omscholingstrajecten en van-werk-naar-werk-trajecten. Met de nieuwe opleiding Zorgkracht werden mensen opgeleid en konden zij direct aan het werk in de zorg. Het jongerenloket Breday had eveneens een goede start; veel jongeren zijn inmiddels uitgestroomd naar werk, een opleiding of een eigen onderneming.
- We hebben aandacht gevraagd en gekregen voor onze ondernemers via de campagne 'Bredakooplokaal.nl'. Ook hebben we geïnvesteerd in de digitalisering van het mkb, onder meer door de professionalisering van de City Webshop Breda, het digitale verkoopplatform voor retailers in Breda.
- Ondernemers wisten de businesscoach goed te vinden. Met de Roadmap Horeca en het horecaherstelplan zijn we constructief in gesprek gebleven over de benodigde steun aan deze ondernemers. Dit alles heeft Breda positieve publiciteit bezorgd. Zo was er in het land veel waardering voor de Bredase samenwerking met de horeca. Breda steeg bovendien fors op de lijst van mkb-vriendelijke gemeenten.
- Alhoewel cijfers over schooluitval nog ontbreken, kunnen we wel constateren dat het tekort aan stages grotendeels is weggewerkt en dat de aanmeldingen voor opleidingen voor het schooljaar '21-'22 licht zijn toegenomen. Er is veel aandacht geweest voor de ondersteuning van studenten; naast hulp bij het vinden van stageplaatsen hielpen we waar dat kon ook bij het realiseren van studieplekken op bijvoorbeeld campussen en bij de Nieuwe Veste.
- De cultuursector heeft het moeilijk. De opstart na de zomer verliep moeizaam, bezoekersaantallen bleven achter. Huurcompensatie heeft eraan bijgedragen dat er nog geen culturele instellingen of sportaccommodaties in de problemen zijn gekomen.

Recreëren

- In de corona-aanpak 2021 constateerden we dat corona ook invloed heeft op onze manier van recreëren. Waar bestaande mogelijkheden wegvallen, zoeken mensen automatisch naar wat er wél kan. Ze gaan meer naar buiten en (her)ontdekken de aantrekkingskracht van de natuur. Daardoor ontstaat tegelijkertijd druk op de buitengebieden en het toont ook aan waar tekorten zijn aan recreatiemogelijkheden. Het doel was om te zorgen dat er voldoende ruimte was in en om de stad om te kunnen bewegen, sporten en genieten. We zijn op zoek gegaan naar mogelijkheden om ruimte te geven, (nieuwe) ruimte te maken en gebruikers te spreiden.
- Om ruimte te maken, hebben we nieuwe plekken ontsloten en hebben we geprobeerd om de toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van parken en andere plekken in de stad groter te maken. Daardoor gaan mensen nu vaker naar plekken die voorheen minder bekend waren. Als er te veel mensen kwamen, probeerden we hen op creatieve manieren toch veilig te laten recreëren, zoals met de 'cirkels' en het inzetten van gastheren/vrouwen.
- Naast diverse speelplekken en sportplekken in de wijken zijn er een aantal nieuwe verkoelingsplekken gekomen. 't Zoet is tijdelijk ingericht, met onder meer het strandje aan de Markkade, en we hebben een tijdelijke sport- en recreatieplek ingericht op het Chasséveld. We hebben nieuwe beweegplekken aangelegd in onder meer de Haagse Beemden, we hebben het Cruiff Court aan de Kesterenlaan uitgebreid, hebben een basketbalveld aangelegd in de omgeving van de Blokmoeren en hebben in Brabantpark (Epelenberg) ruimte gemaakt voor buitenfitness.

- We hebben extra geïnvesteerd in voorzieningen op recreatieplekken (zoals toezicht en prullenbakken). Door de slechte zomer kunnen we niet goed vaststellen of we er nu in geslaagd zijn om inwoners goed genoeg te informeren over alle mooie bestaande en nieuwe plekken in de stad. Dit blijft een aandachtspunt voor de toekomst.
- We kregen geen toestemming van de eigenaar (Defensie) voor de tijdelijke inrichting van het Seeligterrein. We streefden daarnaast naar de realisatie van minimaal 1 extra zwemplas in een zandwinput, waar mogelijk permanent. Dat is nog niet gelukt, omdat de provincie meer tijd nodig heeft voor onderzoek naar de kwaliteit van het zwemwater.
- Om kinderen meer speelruimte te bieden, hebben we gesproken met bewoners over het opnieuw inrichten van speelplekken De Vosselaer, Hyacintplein en Grote Houw. Dit proces loopt nog.
- Ook de uitvoering van het definitieve ontwerp voor de vergroening van het Willem Alexanderplein duurt nog even. Dit stond gepland voor november 2021, maar is om technische redenen uitgesteld tot het 2e kwartaal van 2022.

Ontmoeten

- Corona heeft de manier waarop we elkaar kunnen ontmoeten veranderd. We mochten niet bij elkaar komen, activiteiten waar mensen bij elkaar kwamen gingen niet door. Kortom, de sociale contacten kwamen in de knel. Het plan van aanpak Ontmoeten richtte zich concreet op de plekken waar hulp nodig was: bij wijk- en dorpscentra, wijk- en dorpsplatforms en cultuur. Hoe konden we samen zorgen voor een mooie balans tussen fysieke en geestelijke gezondheid? Hoe konden we de sociale samenhang in onze wijken versterken, zodat we elkaar makkelijk kunnen vinden, ook na corona?
- We wilden zo veel mogelijk aansluiten bij bestaande initiatieven in de wijken; elkaar ontmoeten komt in eerste instantie vanuit de mensen zelf. Het meest praktische was om aan te sluiten bij de bestaande infrastructuur en om initiatieven vanuit de bewoners mogelijk te maken. Hierbij hadden we extra aandacht voor specifieke (kwetsbare) groepen, bijvoorbeeld door het bestrijden van eenzaamheid. Samenwerking was hierbij belangrijk, ook op het gebied van de communicatie.
- Met geld uit de corona-aanpak 2021 hebben we maatschappelijke voorzieningen kunnen helpen, bijvoorbeeld door extra subsidie te geven voor wijk- en dorpscentra om de vaste lasten te kunnen betalen. Vrijwilligersorganisaties kregen een bijdrage om coronagerelateerde kosten op te vangen. Vooral nog lijkt dit voldoende te zijn geweest om alle wijk- en dorpscentra, sportvoorzieningen en vrijwilligersorganisaties overeind te houden. Wel zijn er enkele wijkcentra die het nog steeds moeilijk hebben. Mantelzorgers, zorgmijders en daklozen kregen extra hulp en er was aandacht voor het onderwerp eenzaamheid via de succesvolle campagne +EEN.
- In de wijken hebben we geëxperimenteerd met nieuwe initiatieven die coronaproof zijn en de betrokkenheid bevorderen, zoals een mobiel buurthuis en het gebruik van 'plan Breda' voor wijkinitiatieven.
- We overleggen veel met de culturele sector. Zo hebben we samen nagedacht over de vraag hoe deze sector wendbaarder en weerbaarder kan worden. Daarnaast hebben we veel gepraat over een veilige heropening. Dit terwijl voortdurend onduidelijk en onzeker bleef wat er weer mogelijk zou worden.
- Om de cultuursector concreet te helpen en tegelijkertijd tot een samenhangende programmering te komen voor onze inwoners, is 'Breda Buiten' gelanceerd: het zomerprogramma waarin Bredanaars elkaar konden ontmoeten in de buitenlucht. Breda Buiten heeft veel organisatoren, culturele makers, bewoners en ondernemers geactiveerd en ontmoetingen mogelijk gemaakt. We hebben Bredase makers een podium geboden en zo werd er werk gegenereerd. Vooraf was er niet veel tijd om alles op poten te zetten. Toch zijn er 70 hoofdactiviteiten (met ongeveer 400 sub-activiteiten) georganiseerd voor ongeveer 50.000 bezoekers.

EFFECTEN PER BEGROTINGSPROGRAMMA

Corona had natuurlijk ook grote gevolgen voor onze begroting. Die lichten we hier kort toe. In de verschillende programma's vindt u meer toelichting.

Programma 1 Vitaal en Sociaal Breda

Participatie

- **Gevolgen voor de arbeidsmarkt**

- De instroom aan nieuwe bijstandsuitkeringen was beperkt, onder andere doordat we hebben geanticipeerd op de inactiviteit van sectoren door corona en het potentieel baanverlies dat daarmee gepaard ging. We creëerden verbindingen van inactieve sectoren naar sectoren die juist te maken hadden met personeelstekorten. Ondanks de pandemie zagen we het aantal uitkeringen dalen van 4447 naar 4258 (peildatum begin januari 2022).
- Het aantal kortdurende WW-uitkeringen is – mede dankzij de landelijke steunpakketten en de aantrekkelijke arbeidsmarkt – bijna gelijk gebleven.

- **Tijdelijke ondersteuning zelfstandig ondernemers (Tozo)**

De Tozo-regeling is inmiddels afgesloten. Deze was bestemd voor zelfstandig ondernemers, waaronder zzp'ers, en omvatte inkomensondersteuning voor levensonderhoud en/of een lening voor bedrijfskapitaal. De laatste regeling, Tozo 5, kon worden aangevraagd tot 1 oktober. Voor Tozo 5 kwamen in Breda 491 aanvragen binnen (zowel nieuwe als verlengingsaanvragen), waarvan 90% is toegewezen. De aanvragers zijn over het algemeen zeer tevreden over de dienstverlening van de gemeente, zo blijkt uit procesevaluaties in juni en oktober. Na het stoppen van de landelijke steunmaatregel konden ondernemers die dat nodig hadden en voldeden aan de voorwaarden terugvallen op het vangnet van het Besluit Bijstandverlening zelfstandigen (BBz).

- **Tegenprestatie**

Ondanks de lockdowns hebben we ongeveer 50 nieuwe kandidaten kunnen plaatsen op een tegenprestatieplek. Dit waren er minder dan onze doelstelling, maar dat is verklaarbaar: de organisaties waar we mensen konden plaatsen, waren een groot deel van 2021 gesloten.

Opgroeien

- **Jeugd**

- Corona heeft zijn weerslag gehad op het beleidsplan 'Samen voor onze toekomst'. Alle aandacht was gericht op het voortzetten van onderwijs, jeugdhulp en (nood)opvang. Daarom is de uitvoering minder voortvarend geweest dan gepland. De zorg voor de jeugd is uiteraard doorgegaan, ondanks de moeilijke omstandigheden door de beperkende maatregelen.
- We zagen een grotere hulpvraag bij jongeren door hun isolement, de sluiting van het onderwijs en het wegvallen van perspectief.
- De pandemie is een extra drijfveer geweest om juist extra activiteiten te organiseren voor jongeren, samen met maatschappelijke organisaties. Bijvoorbeeld het online programma Superskillz, het project Comeback en een laagdrempelige toegang tot therapeutische hulp via TEJO-huis.

- **Onderwijs en kinderopvang**

- In 2021 hebben we opnieuw een beroep gedaan op kinderopvangorganisaties en scholen om te zorgen dat zij kinderen van ouders in vitale beroepen en kinderen in kwetsbare situaties konden opvangen. Deze noodopvang is geregeld.
- Corona heeft ondanks de noodopvang en in vele gevallen digitaal onderwijs onmiskenbaar gevolgen gehad voor de schoolresultaten van leerlingen en studenten. Het Regionaal Bureau Leren heeft intensief gewerkt aan maatwerk: leerlingen zijn thuis bezocht, zijn via Teams begeleid en ook de scholen hebben sterk ingezet op individuele begeleiding. Hoewel de cijfers over schoolverzuim niet zijn verslechterd (circa 1,7%), bestaat het vermoeden dat de gevolgen van de pandemie voor het onderwijs de komende jaren zichtbaar zullen worden. Twee op de 5 Bredase ouders vonden medio 2021 dat de schoolprestaties van hun jongste schoolgaande kind zijn verslechterd gedurende de coronapandemie. De gemeente en het onderwijs werken samen om de onderwijsachterstanden zo veel mogelijk te beperken.

- In 2021 hebben de gemeente, taalaanbieders en maatschappelijke organisaties verder uitvoering gegeven aan het Actieplan Taal & Laaggeletterdheid. Door de pandemie is het onderdeel ‘taal op de werkvloer’ echter niet uitgevoerd. In 2022 wordt dit alsnog opgepakt.

Maatschappelijke ondersteuning

- **Eenzaamheid en begeleiding**

Met de campagne +EEN hebben we de bewustwording rondom eenzaamheid (mede door corona) vergroot. We zien in de afgelopen jaren een toename van het aantal mensen die gebruik maken van Wmo begeleiding. Corona is daarbij in sommige gevallen net de ‘druppel’ geweest waardoor mensen het zelf niet meer redden en om hulp vroegen. In het bijzonder zagen we in de afgelopen jaren een stijging van het aantal jongvolwassenen in Wmo begeleiding.

- **Deeltaxi en overig vervoer**

Door corona hebben mensen minder gebruikgemaakt van de deeltaxi. In 2021 hebben we onderzocht hoe groot de doelgroep is die veel kilometers reist en wat hun noodzaak is om hiervoor de deeltaxi te gebruiken. Een beperking van het aantal kilometers is niet aan de orde geweest, omdat er over de hele linie beperkt gebruik is gemaakt van de deeltaxi. Daarom hebben we nog niet onderzocht of het reguliere openbaar vervoer een alternatief zou kunnen zijn. Verder hebben we veel mensen geholpen met vervoer van en naar een vaccinatie locatie, als mensen daar zelf geen gelegenheid voor hadden.

- **Krappe arbeidsmarkt zorgmedewerkers**

In de toch al krappe arbeidsmarkt in de zorg, leidde corona regelmatig tot flinke pieken in verzuim van zorgmedewerkers. Terwijl de vraag niet afnam. Veelal was dit nog op te vangen. Maar voor bijvoorbeeld huishoudelijke ondersteuning zagen we ook dat het aantal nieuwe aanmeldingen groter was dan we als gemeente op tijd konden verwerken, waardoor we met wachtlijsten moesten werken. Ook zagen we dat de aanbieders tegen hun maximumcapaciteit aanzitten, mede door de hogere uitval als gevolg van corona.

Maatschappelijke opvang

In maart 2021 is de tijdelijke opvanglocatie aan de Riethil 12 in gebruik genomen. Door gebruik te maken van 1- en 2-persoonskamers en door de nodige aanpassingen in het gebouw, was het mogelijk om de coronamaatregelen te respecteren.

Sport

In 2021 hebben we intensief contact gehad met sport- en beweegaanbieders over de coronamaatregelen en meegedacht welke activiteiten wel en niet door konden gaan. We hebben ook SummerVibes georganiseerd, dit keer als onderdeel van Breda Buiten. Diverse partners boden daar hun sport- en beweegactiviteiten aan voor kinderen en jeugd.

Vrijwilligersorganisaties, zoals sportverenigingen, konden een aanvraag indienen voor een tegemoetkoming in coronagerelateerde kosten. Denk hierbij aan de controle op coronatoegangsbewijzen. Deze tijdelijke subsidieregeling kwam vanaf 7 september beschikbaar.

Breda Senior

Vanwege corona konden niet alle fysieke bijeenkomsten doorgaan om tot een agenda voor Breda Senior te komen. Een eerste inventarisatie heeft geleid tot 7 speerpunten om ouderen in Breda gelukkig en gezond oud te laten worden. Deze speerpunten zullen de basis vormen voor de agenda die later, in 2022, zal worden opgetekend.

Ontmoeten in de wijken en dorpen

Het niet fysiek kunnen ontmoeten van stads-, dorps- en buurtgenoten is een van de vele gevolgen van de coronapandemie. Ook in 2021 zagen we dat er veel initiatief was bij bewoners en organisaties om elkaar tóch op alternatieve manieren te kunnen (blijven) ontmoeten en de betrokkenheid te vergroten. We ondersteunden wijk- en dorpscentra en benaderden bewoners via digitale kanalen (wijkplatforms).

- Via bestaande netwerken en wijkinstrumenten zijn we in contact gebleven met bewoners en organisaties wanneer zij hulp en advies nodig hadden.
- We hebben diverse (bewoners)initiatieven gefaciliteerd en ondersteund tijdens de lockdowns. We schakelden snel om bij spontane corona-initiatieven de (on)mogelijkheden in kaart te brengen. Met inachtneming van de landelijke

richtlijnen gingen activiteiten toch door, vooral buitenactiviteiten. In de wijken lag veel nadruk op de jeugd, zodat we hen voldoende uitdagingen konden blijven bieden. In 2021 zijn er ook coronamiddelen ingezet om wijkplatforms in de Haagse Beemden en de Hoge Vucht extra te faciliteren en te stimuleren om ontmoeten in de stad een impuls te geven.

- Naast meer eenzaamheid en verward gedrag bij bewoners, signaleerden we ook moeheid rondom de landelijke maatregelen en onrust in sommige buurten. Hiervoor versterkten we de koppeling met hulporganisaties en wijknetwerkers.
- Door de pandemie kwamen bij de wijk- en dorpsplatforms minder subsidieaanvragen binnen: 121 zijn er ingediend en toegekend. 20% hiervan schuift door naar 2022.
- Sommige initiatieven vanuit de wijkagenda's konden niet doorgaan, omdat er op dat moment geen mogelijkheid was om fysiek bij elkaar te komen. In sommige gevallen was er sprake van vertraging, maar zijn er toch al mooie dingen tot stand gekomen, zoals het project Binnenste Buiten in de wijk Schorsmolen. Voor andere initiatieven bekijken we in 2022 de haalbaarheid.
- Aanpak aandachtswijken: het persoonlijke contact met bewoners is kenmerkend voor de aanpak aandachtswijken en grotendeels nodig voor uitvoering van de maatregelen. Helaas was dit in 2021 als gevolg van de coronamaatregelen met periodes niet mogelijk en dit had effect op de gemaakte plannen.
- De wijk- en dorpscentra hebben het als belangrijke ontmoetingsplekken ook in 2021 zwaar gehad. Zij moesten continu bekijken wat wel en niet mocht volgens de RIVM-richtlijnen. Gedeeltelijke openstellingen en complete sluitingen maakten het moeilijk om tot een sluitende exploitatie te komen. Zonder extra steunpakketten vanuit het Rijk en de gemeente zouden meerdere wijk- en dorpscentra failliet zijn gegaan.

Programma 2 Ondernemend Breda

Economie

- Ook in 2021 werden ondernemers en werknemers in Breda flink op de proef gesteld door de coronapandemie. Hoewel de Nederlandse economie met 4,8% groeide, zag de werkelijkheid er voor veel lokale ondernemers minder rooskleurig uit.
- De veerkracht en creativiteit van de Bredase ondernemers bleek in 2021 onverminderd groot. We zorgden er met het steunpakket corona-aanpak 2021 en een nieuw steunpakket aan het einde van 2021 voor dat verschillende succesvolle initiatieven konden worden doorgezet.
- In juni en december presenteerden we in de Monitor Corona Impact Breda het meest actuele beeld op een aantal hoofdthema's. Daarnaast verschenen 6 uitgaven van de economische herstelmonitor. Hierin bundelden we relevante onderzoeken en cijfers op economisch gebied en pasten deze toe op de Bredase situatie. Zo ontstond een actueel beeld van wat de coronacrisis op economisch gebied betekende.

Cultuur

De coronapandemie heeft ook een enorme impact gehad op de culturele sector in Breda - en daarmee ook op de doelstellingen. Theaters lagen stil, makers konden minder produceren en kozen soms ook voor een carrière buiten de sector en het publiek kwam, op momenten dat het wél mocht, in mindere mate terug.

2021 stond voor de culturele sector dan ook vooral in het teken van overleven en zoeken naar andere werkwijzen om het publiek toch te bereiken. De steunpakketten leidden er in 2021 toe dat de lokale culturele infrastructuur op professioneel en amateurkunstniveau in stand is gebleven. Dit kwam boven op de reguliere verstrekking van subsidies. Daarnaast heeft de coronacrisis een boost gegeven op het gebied van kunst en cultuur in de openbare ruimte en daarmee het betrekken van de inwoners bij cultuur. Zo ontstonden er ook nieuwe initiatieven, zoals Breda Buiten.

Maar door corona constateerden we ook dat:

- De aanbesteding van de Kunsthal Breda vertraging heeft opgelopen. Er konden in 2021 immers nog geen activiteiten plaatsvinden. Dit is nu doorgeschoven naar 2022.
- Het NK Skateboarden niet plaats kon vinden in 2021.
- De beperkte inzet van personeel bij het Stedelijk Museum en het Stadsarchief heeft geleid tot een vertraging binnen de pilot die is bedoeld om achterstanden in de registratie van de collecties weg te werken. Dit heeft vooralsnog geen invloed op dit meerjarige traject.
- Er een risico ontstond wat betreft de algemeen gebruikelijke verdienmodellen van de lokale culturele infrastructuur.

Vanuit het Rijk kregen we in 2020 en 2021 gelden voor de cultuursector. Deze middelen konden slechts deels worden ingezet om extra activiteiten te financieren door de voortdurende beperkende coronamaatregelen waarmee deze sector werd geconfronteerd. De resterende rijksmiddelen worden daarom doorgeschoven naar 2022, onder meer voor het herstel en de herstart van de culturele programmering, de innovatie van de culturele sector en het opstellen van een accommodatiebeleid.

Erfgoed

- De Nassaudag is in 2021 niet doorgegaan.
- Tijdens de Open Monumentendag was de vrije toegankelijkheid van de monumenten beperkt.
- Afspraken over erfgoededucatie, lessen over archeologie en rondleidingen door het depot konden niet doorgaan.
- De vrijwilligers bij het archeologisch team hebben door corona een groot deel van het jaar geen werkzaamheden kunnen uitvoeren.
- De 3 heemkundige musea hebben subsidie ontvangen voor hun exposities. Door corona was het bereik daarvan niet optimaal.
- De participatie van erfgoedorganisaties bij projecten was lastig te organiseren door de coronaregels.

Internationalisering

We hebben minder fysieke activiteiten uitgevoerd in het kader van internationalisering, wat een logisch gevolg is van de coronamaatregelen. Naast de enkele fysieke activiteiten die wél mogelijk waren, hebben we ons netwerk veelal digitaal onderhouden, bijvoorbeeld met een online evenement op International Women's Day en online workshops over waterprojecten.

Onderwijs

De impact van de coronamaatregelen op studenten is groot, vooral op het mentale welzijn. Studenten zijn bij uitstek een groep die elkaar moeten ontmoeten en de stad moeten leren kennen. Door de lockdowns bleek dit uiterst lastig.

- We hebben samen met de onderwijsinstellingen een geslaagde introductieperiode georganiseerd.
- We hebben het GoodMood-evenement opgezet met het mbo en hbo, waardoor studenten elkaar en de stad beter leerden kennen. Dit blijven we doen, ook in de toekomst.
- Het netwerk van Breda Internationals (BI) is uitgebreid, omdat internationale studenten zich tijdens de lockdowns vaker eenzaam voelden.
- Activiteiten voor internationale studenten (en expats) vonden plaats met inachtneming van de geldende maatregelen. Zo organiseerden we stadswandelingen, een online pubquiz en webinars.

Onderwijshuisvesting

Door corona heeft de ventilatie in schoolgebouwen extra aandacht gekregen. De coöperaties BreedSaam (huisvesting van het primair en speciaal onderwijs) en Building Breda (huisvesting van het voortgezet onderwijs) hebben in 2021 rijkssubsidie

aangevraagd om de actuele problemen op het gebied van ventilatie voortvarend aan te kunnen pakken. Dit gebeurt via co-financiering tussen het Rijk, de gemeente en de schoolbesturen.

Programma 3 Duurzaam Wonen in Breda

Mobiliteit

- Door de coronapandemie zijn de vooronderzoeken vertraagd voor 3 grote projecten. De aanleg van de turbotonde in de Leursebaan, de werkzaamheden aan de Graaf Hendrik III-laan en de herinrichting van de Marialaan vinden daarom later plaats.
- De proef 'Slim Sturen' om als weggebruiker meer grip te krijgen op navigatiesystemen is eind 2021 uitgevoerd. Door de toen geldende maatregelen was de verkeersdruk echter laag, waardoor het effect niet goed gemeten kon worden. Deze proef krijg daarom in 2022 een vervolg.

Recreatie

- Mensen waren ook afgelopen jaar veel thuis. Dat maakte hun directe woonomgeving tot een belangrijke uitlaatklep; om het hoofd leeg te maken, te bewegen, mensen te ontmoeten en te genieten van het moois dat groen en ruimte kunnen bieden. Beweging en spelen in de openbare ruimte hebben we gestimuleerd. Om de druk op de recreatieplassen te verlichten, hebben we gezocht naar verkoelplekken aan wateren in de stad en in de omliggende dorpen. In het Boeimeerpark heeft dit een kleinschalig stadsstrand opgeleverd.
- In de openbare ruimte hebben we afgelopen jaar extra aandacht besteed aan het reinigen en onderhouden van intensief gebruikte plekken en parken. Ook hebben we via gastheren gestuurd op drukke plekken.
- Beweegplekken in de stad zijn al dan niet tijdelijk aangelegd. Bijvoorbeeld een outdoor sport- en fitnessvoorziening in het park Vrederust en een beachvolleybalveld op het Chasséveld.

Programma 4 Basis op Orde in Breda

Openbare ruimte en accommodaties

Door de lockdowns en de gedwongen sluiting van (sport)accommodaties bleef de directe woonomgeving voor veel mensen een belangrijke uitlaatklep. Dit vroeg om een andere focus voor het reinigings- en onderhoudswerk in de openbare ruimte. Ondanks corona hebben we in de stad veel projecten uitgevoerd om te 'vergroenen' en 'verblauwen'. We hadden meer aandacht voor parken, groen en fiets- en wandelpaden. Dit was mogelijk doordat er onder meer minder focus lag op werkzaamheden rondom evenementen. Daarnaast hadden we meer aandacht voor zwerfafval, een gevolg van het extra gebruik van groene gebieden. We hebben samen met actieve, vrijwillige zwerfvuilopruimers het Actieplan Aanpak Zwerfvuil opgesteld.

Afvalservice

Hoewel thuiswerken het hele jaar de norm was, is de hoeveelheid huishoudelijk afval licht gedaald ten opzichte van 2020. Daarnaast zien we dat er door corona en de sluiting van de winkels Parel en Vindingrijk minder kringloopgoederen ingezameld zijn. De dienstverlening aan bewoners is doorgegaan; we hebben onze reguliere werkzaamheden uitgevoerd en door de drukte is het 2e milieustation 21 keer extra opengegaan.

Veiligheid

Maatregelen en noodverordeningen om de veiligheid in Breda te borgen, hadden een grote impact op de omgeving en onze organisatie. De capaciteit van onze medewerkers werd anders ingezet: we besteedden meer tijd aan de maatregelen en minder tijd aan bijvoorbeeld evenementen.

- Door de pandemie werd er meer gebruikgemaakt van digitale (hulp)middelen, waardoor we extra hebben ingezet op cyberveiligheid.
- De inzet van boa's en inspecteurs verschoof van hun reguliere taken naar handhaving van de coronamaatregelen.
- Er waren minder spreekuren in de wijk door corona.

- Het aantal meldingen van (jeugd)overlast steeg.

Dienstverlening

Ondanks de pandemie konden wij de noodzakelijke dienstverlening grotendeels door laten gaan.

- Het organiseren van de Tweede Kamerverkiezingen had veel impact. Op alle stemlocaties moest rekening gehouden worden met de toen geldende maatregelen. Dit betekende bijvoorbeeld dat we op zoek moesten naar alternatieve locaties, omdat er niet genoeg ruimte in de bestaande locaties was. Ook de bemensing van de stembureaus was een uitdaging, doordat een deel van hen tot de risicocategorie behoorde en zodoende geen zitting kon nemen.
- Rond de zomerperiode zagen we langere wachttijden voor het aanvragen van (identiteits)documenten en inschrijvingen van arbeidsmigranten. Dit werd veroorzaakt door de coronamaatregelen en de uitval van medewerkers door de quarantaineregels.
- Door de uitbreiding van ons zaakstelsel konden aanvragen van ondernemers voor corona-ondersteuning gemakkelijker afgehandeld worden.

Programma 5 Organisatie en Financiën van Breda

Ook in 2021 had corona een grote impact op onze medewerkers en het werk dat zij doen. Het jaar kenmerkte zich opnieuw door de flexibiliteit en weerbaarheid van de organisatie:

- We volgden de RIVM-adviezen en informeerden alle medewerkers, onder meer via nieuwsbrieven en videoboodschappen.
- Thuiswerken bleef de norm. We werkten alleen op locatie als dat nodig was én als dat kon volgens de richtlijnen.
- De dienstverlening aan Bredanaars ging onverminderd door. Wanneer de omstandigheden het toelieten, gebeurde dat fysiek, maar ook regelmatig digitaal.
- We hadden speciale aandacht voor ziekteverzuim en inzetbaarheid. Naast de fysieke gevolgen van corona, merkten we dat sommige medewerkers moeite hadden om een goede werk-privébalans te vinden en dat er druk ontstond op het mentale welzijn. Ondanks alle inspanningen steeg het ziekteverzuim in de loop van 2021. De langetermijneffecten van corona op de werkdruk en de inzetbaarheid van medewerkers blijven nog steeds een risico.
- Vanwege het flexibele werken werd een deel van het bijgestelde herhuisvestingsplan uitgevoerd:
 - Fasegewijs wordt het Stadskantoor aangepast naar een moderne en flexibele werkomgeving die aansluit bij een andere manier van werken.
 - We hebben gebouw B met minimale investeringen aangepast naar een flexibele werkomgeving die we gebruiken om de pieken in de bezetting op te vangen en om in te kunnen spelen op speciale omstandigheden, zoals werken en overleggen op 1,5 meter afstand.
 - We faciliteerden thuiswerkplekken conform de Arbo-normen en beschouwen deze als een volwaardig onderdeel van onze manier van werken.

FINANCIËN

Corona heeft onze inkomsten en uitgaven fors beïnvloed. We zagen lagere inkomsten op het gebied van parkeren en toeristenbelasting, maar ook lagere kosten doordat evenementen niet doorgingen. Met het lokale steunpakket hebben we bewust meer uitgaven gedaan om impulsen te geven aan activiteiten voor jongeren en ondersteuning voor ondernemers. Ook hebben we dit jaar weer regelingen voor het Rijk uitgevoerd, zoals de Tozo en de TONK.

We zijn voor veel van onze extra uitgaven en inkomstenderving gecompenseerd door het Rijk. De financiële gevolgen maken we inzichtelijk in onderstaande overzichten. Eerst laten we de algemene financiële effecten en de rijkscompensatie zien. Daarna volgt een financieel overzicht van het lokale steunpakket corona-aanpak 2021.

ALGEMENE FINANCIËLE EFFECTEN

Op diverse beleidsterreinen heeft corona invloed gehad op onze financiën. In onderstaand overzicht ziet u de gevolgen, de onderwerpen waarvoor we compensatie vanuit het Rijk hebben ontvangen en de hoogte van die compensatie.

Overige effecten corona

Bedragen x € 1 miljoen

Thema	Onderwerp	Resultaat	Dekking bijdrage Rijk	Resultaat na compensatie
1 Opgroeien	Vrijwilligersorganisaties Jeugd; zoals scouting en speeltuinen	-0,03	0,08	0,05
1 Opgroeien	Jongerenwerk jeugd	-0,21	0,15	-0,06
1 Opgroeien	Mentale ondersteuning jeugd		0,13	0,13
1 Opgroeien	Activiteiten en ontmoetingen jeugd		0,09	0,09
1 Opgroeien	Continuïteit van zorg: Meerkosten Jeugd (ivm corona)	-0,03	0,25	0,22
1 Opgroeien	Vergoeding eigen bijdrage peuters, SMI en Voorschoolse educatie	-0,02	0,05	0,03
1 Opgroeien	Jeugd aan zet		0,01	0,01
1 Opgroeien	Nationaal Programma Onderwijs		0,76	0,76
1 Opgroeien	Perspectief Jeugd en jongeren		0,36	0,36
1 Betrokken zijn	Extra begeleiding kwetsbare groepen		0,37	0,37
1 Betrokken zijn	Bestrijden eenzaamheid ouderen	-0,03	0,37	0,33
1 Betrokken zijn	Compensatie quarantainekosten		0,04	0,04
1 Betrokken zijn	Vaccinatieritten collectief vervoer wmo	-0,10		-0,10
1 Betrokken zijn	Continuïteit van zorg: Meerkosten wmo (ivm corona) incl beschermd wonen	-0,14	0,38	0,24
1 Thuis	Meerkosten maatschappelijke opvang	-0,91	1,22	0,31
1 Thuis	Huiselijk geweld (inclusief meerkosten vrouwenopvang)	-0,03	0,20	0,16
1 Thuis	Extra begeleiding dak- en thuisloze mensen	-0,17	0,17	
1 Leren, ontwikkelen en werken	Gemeentelijk schuldenbeleid (schuldhulpverlening)	-0,15	0,57	0,41
1 Leren, ontwikkelen en werken	Tozo	-9,62	9,62	
1 Leren, ontwikkelen en werken	Tozo uitvoeringskosten	-0,90	0,90	
1 Leren, ontwikkelen en werken	Heroriëntatie zelfstandigen	-0,01	0,06	0,06
1 Leren, ontwikkelen en werken	TONK	-1,13	3,23	2,11
1 Leren, ontwikkelen en werken	Re-integratie	-0,62	1,85	1,23
1 Leren, ontwikkelen en werken	Bijzondere bijstand		0,20	0,20
1 Leren, ontwikkelen en werken	Crisisdienstverlening	-0,47	2,10	1,63
1 Leren, ontwikkelen en werken	Participatie: Exploitatietekort Sociale Werkbedrijven (1 jan - 1 okt)	-0,33	0,32	-0,01
1 Ontmoeten	Wijkplatforms, lagere uitgaven	0,16		0,16
1 Ontmoeten	Wijkgericht werken, lagere uitgaven	0,06		0,06
1 Ontmoeten	Breda Begroot, lagere uitgaven	0,04		0,04
1 Ontmoeten	Kwetsbare wijken lagere uitgaven	0,22		0,22
2 Stimuleren economische ontwikkeling in Breda	Temporiseren activiteiten economische visie bij projecten (nieuwe) bedrijventerreinen	0,18		0,18
2 Stimuleren economische ontwikkeling in Breda	Minder evenementen door kabinetsmaatregelen	0,42		0,42

2	Stimuleren economische ontwikkeling in Breda	Temporiseren (uitsel/afstel) activiteiten economische visie (verrassende stad / ondernemen met lef)	0,31		0,31
2	Dynamische stad	Cultuurpresentatie/lokale ondersteuning cultuur		0,10	0,10
2	Dynamische stad	Lokale ondersteuning cultuur 2e helft 2021 (septembercirculaire 2021)		0,58	0,58
3	Bereikbaar Breda	Inkomstenderving parkeren	-3,30		-3,30
3	Bereikbaar Breda	Lagere lasten parkeren, zoals schoonmaak door lage bezetting			
3	Breda is een duurzame en bestendige stad	Inkomstenderving boerderij Wolfslaar (incl. lagere kosten)			
4	Veilig Breda	Extra toezicht- en handhavingskosten	-0,84	0,51	-0,33
4	Veilig Breda	Inkomstenderving evenementen / lagere kosten evenementen			
4	Veilig Breda	Minder opbrengsten drank- en horecawet	-0,10		-0,10
4	Veilig Breda	Extra uitgaven markten	-0,10		-0,10
4	Dienstverlening	Extra kosten verkiezingen 2021	-0,51	0,51	
4	Beheer van de openbare ruimte	Openen 2e milieustation	-0,09		-0,09
4	Beheer van de openbare ruimte	Omzetzenderving vindingrijk	-0,25	0,25	
4	Beheer van de openbare ruimte	Minder onderhoud evenementkosten en minder kosten verkeer	0,12		0,12
4	Beheer van de openbare ruimte	Reclame opbrengsten	-0,20		-0,20
4	Beheer van het gemeentelijk vastgoed	Huurcompensatie gedurende gedwongen sluiting	-1,03	0,52	-0,52
5	Een toekomstbestendige organisatie	Hogere lasten zoals ICT en schoonmaak, daling opbrengsten catering	-0,10		-0,10
5	Een toekomstbestendige organisatie	Hogere lasten personeelsactiviteiten, cadeaubonnen personeel	-0,25		-0,25
5	Een toekomstbestendige organisatie	Uitvoeren Covid sneltesten	-0,02		-0,02
5	Een toekomstbestendige organisatie	Advieskosten communicatie	-0,17		-0,17
5	Solide financiën	Inkomstenderving toeristenbelasting	-0,40		-0,40
5	Solide financiën	Nagekomen inkomstenderving over 2020 (toeristenbel., parkeerbel. en kwijtsch.avs)		0,82	0,82
5	Solide financiën	Hogere kosten afvalverwerking en lagere inkomsten inzameling textiel 2020		0,30	0,30
5	Solide financiën	Uitstel opschalingskorting		1,63	1,63
Totaal			-20,77	28,69	7,92

Toelichting effecten

Het totale effect van corona op de gemeentelijke financiën is € -20,77 miljoen. Dit effect is opgebouwd uit de volgende onderdelen en is exclusief de aanvullende uitgaven die we hebben gedaan in het kader van het lokale steunpakket corona-aanpak 2021:

1. Beleidsterreinen waar we meer kosten hebben gemaakt, zijn onder andere:
 - De uitvoering van de Tozo en de TONK.
 - De uitvoering van de vaccinatieritten binnen het collectief vervoer.
 - Het binnen de RIVM-richtlijnen uitvoeren van de Jeugdwet.
 - Het veilig laten verlopen van de Tweede Kamerverkiezingen.
 - Het openen van het 2e milieustation.
 - Toezicht en handhaving op de geldende maatregelen.

2. Beleidsterreinen waar we minder kosten hebben gemaakt, zijn onder andere:
 - Evenementen: doordat er minder subsidies zijn verstrekt en minder toezichts- en handhavingskosten zijn gemaakt.
 - Economische zaken: door uitstel of afstel van geplande activiteiten binnen de uitvoeringsprogramma's van de economische visie. Zo waren er geen (internationale) beurzen of netwerkbijeenkomsten én was er een gebrek aan uitvoeringscapaciteit bij digitaliseringsprojecten en de ontwikkeling van werklocaties.
 - Cultuur: doordat we later pas in 2021 nog aanvullende rijksmiddelen voor de lokale culturele voorzieningen hebben ontvangen. Deze worden ingezet voor onder meer het herstel en de herstart van de culturele programmering, om te innoveren binnen de culturele sector en om een accommodatiebeleid op te stellen.
 - Wijkaanpak: door minder activiteiten.

3. Beleidsterreinen waarvoor we minder inkomsten hebben ontvangen, zijn onder andere:
 - Parkeerinkomsten: door minder bezoekers als gevolg van de sluiting van horeca en winkels.
 - Toeristenbelasting: door minder bezoekers en overnachtingen in de stad.
 - Huurinkomsten van de (sport)accommodaties vanwege gedwongen sluiting.
 - Omzetzerving door de sluiting van Vindingrijk en Parels.

Naast deze effecten hebben we middelen ontvangen vanuit de Specifieke Uitkering Ventilatie in Scholen (SUViS), te weten € 3,3 miljoen. Deze middelen geleiden we door naar Building Breda en BreedSaam, die met de scholen werken om het binnenklimaat van bestaande schoolgebouwen in het primair onderwijs en voortgezet onderwijs te verbeteren.

Bijdrage Rijk

De totale bijdrage vanuit het Rijk voor 2021 is € 31,66 miljoen. Dit bedrag bestaat voor € 4,54 miljoen uit overgehevelde rijksmiddelen vanuit 2020 en voor € 27,12 miljoen aan rijksmiddelen vanuit 2021. In totaal is hiervan € 2,97 miljoen ingezet voor het lokale steunpakket. Daarmee resteert € 28,69 miljoen voor de overige effecten van corona. Daarnaast hebben we bij de decembercirculaire over 2021 € 1,9 miljoen ontvangen. Dit bedrag hevelen we, in lijn met besluitvorming over deze circulaire, over naar 2022.

Onderwerp	Bedrag
Maatschappelijke opvang	1,41
Lokaal cultuuraanbod	0,49

Naar verwachting ontvangen we een aanvullende compensatie vanuit het Rijk vanwege de inkomstenderving in 2021. Meer informatie over dit proces verwachten we in de 1e helft van 2022. In lijn met de uitspraak van de commissie Besluit Begroting en Verantwoording verwerken we deze compensatie in 2022.

CORONA-AANPAK '21

Effecten corona lokaal steunpakket lange termijn

Bedragen x € 1 miljoen

	Thema	Onderwerp	Begroot	Werkelijk	Dekking bijdrage Rijk	Uit algemene reserve	Dekking exploitatie	Investing
Arbeidsmarkt								
1	Leren, ontwikkelen en werken	Jeugdwerkloosheid & jongerenloket	0,25	0,25		0,25		
1	Leren, ontwikkelen en werken	Werkgeversondersteuning personeel	0,25	0,02		0,02		
1	Leren, ontwikkelen en werken	Voedselbank Heuvel (tijdelijke locatie)	0,01	0,02		0,01	0,01	
Ondernemen								
2	Stimuleren economische ontwikkelingen in Breda	Ondersteuningsmiddelen start ups / scale ups	0,08	0,07			0,07	
2	Stimuleren economische ontwikkelingen in Breda	Schrijnende gevallen	0,20	0,16		0,15	0,01	
2	Stimuleren economische ontwikkelingen in Breda	Specifieke sector Horeca	0,19	0,01			0,01	
2	Dynamische stad	Specifieke sector Cultuur	0,19	0,10	0,10			
2	Dynamische stad	Projectsubsidie cultuur	0,16	0,01	0,01			
2	Dynamische stad	Faciliteren cultuurorganisaties	0,10	0,09	0,09			
2	Dynamische stad	Ondersteuning Cultuur vanuit ondernemerschap	0,15	0,02	0,02			
2	Dynamische stad	Subsidieregeling corona 1e en 2e kwartaal 2021	0,55	0,56	0,56			
2	Dynamische stad	subsidieregeling corona 4de kwartaal 2021	0,45	0,12	0,12			
2	Dynamische stad	Ondersteuning lokale cultuur (overig)	0,08					
2	Dynamische stad	Amateurkunst (subsidie)	0,10	0,01	0,01			
2	Dynamische stad	Makersregeling (subsidie)	0,25	0,24	0,24			
2	Dynamische stad	1 jarige subsidies cultuur (subsidie)	0,05	0,05	0,05			
2	Leven	Specifieke sector sport; steunfonds	0,25	0,14		0,14		
2	Stimuleren economische ontwikkelingen in Breda	Challenges; nieuwe fase	0,04					
2	Stimuleren economische ontwikkelingen in Breda	Ondernemen en locaties	0,25	0,06			0,06	
2	Stimuleren economische ontwikkelingen in Breda	Randvoorwaardelijke onderst. maatregelen	0,10					
4	Beheer van de openbare ruimte	Stopzetting afvalcontracten	0,10					
2	Beroepsonderwijs en huisvesting onderwijs	Studenten binden	0,08	0,08	0,08			
Recreëren								

4	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Richtlijnen op zwemmen in de stad	0,03	0,03		0,03		
4	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Zandwinput inrichten als zwemplas (investering)	0,35	0,01				0,01
4	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Toegankelijk maken tijdelijke parken (investering)	0,43	0,40				0,40
4	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Voorzieningenniveau parken en plassen	0,55	0,44		0,44		
4	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Peilen behoefte beweegplekken (extra)	0,20	0,17		0,17		
4	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Onbekende groene plekken aangeven	0,05	0,05		0,05		
4	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Inrichten groene straten en pleinen	0,08	0,08		0,08		
4	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Inrichten groene straten en pleinen (investering)	0,38					
4	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Goede voorzieningen kinderen (extra) (investering)	0,35	0,31				0,31
Ontmoeten								
1	Ontmoeten	Wijk- en dorpscentra	0,40	0,21	0,11	0,10		
1	Ontmoeten	Maatschappelijk initiatief 'omdenken'	0,04	0,03		0,03		
2	Dynamische stad	Jongeren en (internationale) studenten	0,15	0,15	0,15			
2	Dynamische stad	Stadsprogrammering	0,40	0,37	0,37			
2	Dynamische stad	Regeling Kleine initiatieven Breda Buiten	0,10	0,08	0,08			
2	Dynamische stad	Bij ons in Breda	0,05	0,05	0,05			
1	Betrokken zijn	overbelaste mantelzorgers	0,07	0,06		0,06		
1	Betrokken zijn	campagne eenzaamheid	0,05	0,06		0,06		
1	Betrokken zijn	extra begeleiding MOE landers	0,04	0,04		0,04		
1	Betrokken zijn	extra begeleiding zorgwekkende zorgmijders	0,20	0,04		0,04		
1	Betrokken zijn	Vrijwilligers (verenigingen)	0,05	0,02		0,02		
Algemeen								
2	Stimuleren economische ontwikkelingen in Breda	Capaciteit projectleiding & control/financiën	0,40	0,15			0,15	
Totaal			8,21	4,73	2,03	1,67	0,30	0,72

Het bedrag in het oorspronkelijke plan 'lokaal steunpakket lange termijn' bedroeg € 8,63 miljoen. Hiervan is € 0,5 miljoen al in 2020 ingezet om de huurderiving van het 4e kwartaal te dekken. Daarnaast was de rijksbijdrage voor cultuur € 0,08 miljoen hoger dan verwacht. Per saldo was voor het steunpakket corona-aanpak 2021 € 8,21 miljoen beschikbaar. Van dit bedrag is € 4,73 miljoen uitgegeven. Voor een aantal onderwerpen was niet het volledige bedrag nodig:

- Binnen het programma Ondernemend Breda, thema Dynamische stad was er € 2,78 miljoen beschikbaar voor lokale culturele voorzieningen. Eind 2021 was hier € 1,8 miljoen voor uitgegeven, onder andere:
 - € 0,5 miljoen voor Stadsprogrammering / Breda Buiten.

- € 0,15 miljoen aan extra aandacht voor en ondersteuning van jongeren en (internationale) studenten.
- € 1,1 miljoen aan subsidies.

Eind 2021 heeft de gemeenteraad besloten om de resterende rijksmiddelen van ruim € 0,9 miljoen over te hevelen naar 2022 voor het coronapakket 1e halfjaar 2022.

- Voor de maatregelen die vallen onder het thema 'Stimuleren economische ontwikkeling' was € 1,25 miljoen beschikbaar gesteld met een verdeling over 7 maatregelen. Uiteindelijk is er € 0,45 miljoen uitgegeven, waaronder:
 - € 0,16 miljoen als voorziening voor de uitstaande leningen aan de horeca.
 - € 0,15 miljoen voor projectondersteuning.
 - € 0,13 miljoen voor 'impact binnenstad en werklocaties' én 'ondersteuningsmiddelen start-ups / scale-ups'.
- Inrichten zandwinput als zwemplas: de zandwinputten zijn niet in eigendom, waardoor het proces vertraging heeft opgelopen. Daarnaast zijn er ook onderzoeken gedaan naar de waterkwaliteit, waardoor dit proces doorloopt in 2022. Daarom is het krediet doorgeschoven.
- Tijdelijk stopzetten afvalcontracten: de extra kosten zijn opgevangen binnen de reguliere budgetten vanuit de begroting 2021.

Uiteindelijk hebben we voor € 1,67 miljoen een beroep gedaan op de algemene reserve. De overige kosten zijn gedekt door de compensatie vanuit het Rijk en vanuit de exploitatie. Voor de onderwerpen 'werkgeversondersteuning personeel', 'wijk- en dorpscentra' en 'extra begeleiding zorgwekkende zorgmijders' - in totaal € 0,26 miljoen - stellen we een onttrekking uit de algemene reserve voor in 2022.

